

Nr 10.

Av herr **Johansson, Johan Peter**, om utredning och förslag rörande inrättande av en fond för räntefria jordbrukslån för Norrland.

De åtgärder, statsmakterna nu och tidigare vidtagit till jordbrukets stödande i vårt land, ha för Norrlands vidkommande varit icke blott ineffektiva utan verkat till skada. Sålunda hava spannmålstullar, utförselbevis och inmalningstvång varit till gagn för de delar av vårt land, som producera säd till avsalu, men för Norrland, där bönderna icke kunna odla varken vete, råg eller havre ens för eget behov, verka de vidtagna regleringsåtgärderna icke lättande utan tyngande på jordbruket.

Att de norrländska riksdagsrepresentanterna ändock gått med på dessa åtgärder har sin förklaring däri, att man sett på landet i dess helhet och underkastat sig de uppoffringar, som näringens bestånd och bästa kräva, i fullt medvetande om att den hjälp, som sålunda lämnats, kommit allenast landets södra och mellersta delar till godo. Det måste under sådana omständigheter anses rimligt och rättvist, att jordbruket i Norrland, som lider under ett hårdare tryck av depressionen än landet i övrigt, erhåller något vederlag, någon hjälp av sådan beskaffenhet, att detta tryck lättas. I sådant hänseende framstår behovet av billig kredit under vissa delar av året i första rummet. Staten har för ändamål, som icke kunna sägas vara mera behjärtansvärda eller för landet mera nyttiga, inrättat lånefonder av skilda slag, ur vilka lån kunna erhållas mot billig ränta eller till och med räntefritt. Ingenting skulle vara mera ägnat att effektivt hjälpa Norrlands jordbrukare i nuvarande läge än att bereda dem räntefria lån i begränsad omfattning ur en för ändamålet inrättad fond motsvarande den, ur vilken statens räntefria studielån nu utlämnas. Dessa lån beviljas på lång tid och utan någon som helst säkerhet. Jordbruket kunde vara betjänt med lån på kortare tid, t. ex. under årets två sista och fyra första månader. Genomgående nödgas bönderna i Norrland nu under denna tid anlita bankkredit, som utlämnas endast mot hög ränta, för att skaffa medel till skatter och andra nödvändiga utgifter intill den tid fram på vintern, då ersättning för timmerdrivningarna utbetalas, och då avsättning av jordbruksprodukter kan ske till bättre priser än de, som kunna utvinas vid tvångsrealisationer på hösten. Betyggande säkerhet kunde ock lämnas i form av realvärden eller borgen till den myndighet eller det organ, som i varje län finge fondens förvaltning om hand. Lånen kunde utlämnas i jämförelsevis små poster. Några hundra kronor till varje låntagare skulle i de

flesta fall vara tillräckligt för att lätta det värsta trycket. Att hjälp i denna form bör lämnas endast till dem, som äro i verkligt behov därav, säger sig självt.

Det är klart, att de kostnader, som skulle drabba staten för den sålunda ifrågasatta hjälpen till det norrländska jordbruket, måste bli rätt betydande, om verklig hjälp skall erhållas. Men å andra sidan är läget så förtvivlat och nöden så stor, att verksamma medel måste tillgripas, om den jordbrukande befolkningen i denna del av landet skall kunna räddas från ekonomisk undergång. De inkomster, staten har av sina skogar och gruvor i Norrland, förplikta också till vissa uppoffringar för att göra livet dragligt för dess befolkning och för att räcka denna befolkning en hjälpande hand i tider av betryck och nöd.

Svårigheterna för att åstadkomma denna hjälp äro icke större, än att de kunna övervinnas. Fonden kan åstadkommas genom utsläppande av obligationer, och rörelsen kan finansieras med hjälp av lotterimedel. Vilken omfattning den bör ha, huru den i detalj skall organiseras och i övrigt handhavas, måste givetvis bli föremål för sakkunnig utredning.

Under hänvisning till vad som sålunda anförts hemställer jag därför,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t an-
hålla om utredning och förslag rörande inrättandet av en fond
för räntefria jordbrukslån för Norrland.

Stockholm den 16 jan. 1931.

J. P. Johansson.
